

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . . . 5 " -- "
Negyedévre 2 , 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

F. uca, Simonffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámitás mel-
lett vétetnek fel.

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

A fejlődés törvénye.

Budapest, július 30.

Rég ismert szemrehányásai vannak az ellenzéknek szemben a szabadelvű párttal.

Igy, mikor még a szabadelvűpártnak nem volt felvéve programjába az állami közigazgatás és ezt csak boldogult, Grünwald Béla s Szilágyi Dezső az ellenzéken hangoztatták, (bár igazi programját az állami adminisztrációnak nem Grünwald Béla, hanem csakis Szilágyi Dezső fejtette ki egész terjedelmében a képviselőházban) s midőn később e programot a szabadelvű párt — éppen Szilágyi Dezsőnek a Tisza Kálmán kabinetjébe való belépése óta szintén magáévá tette: az ellenzék nem szünt meg gáncsoskodni. Ellentétet keresett a szabadelvű párt régi és újabb állásfoglalása közt, s úgy szerte volna feltüntetni a szabadelvű pártot, mint a ki elveket csereberél s más pártoktól veszi kölcsön a programokat.

Mondanunk sem kell, hogy ez nagy fataltia, mert hiszen mindenekelőtt is az állami közigazgatás principiumát nem is lehetett egyik párttól sem el tulajdonítani, nem lévén arra egyetlen egy pártnak sem kizárólagos tulajdonjoga, mint a hogy a nemzeti párt, akkor még mérsékelt ellenzék is csak később, Grünwald és főleg Szilágyi Dezső fellépése után vette fel azt programjába. Másfelől abban, hogy a szabadelvűpárt végre elhatározta

magát, hogy ő is felveszi programjába a közigazgatás államosítását, ebben nemcsak hogy elveszereberélés vagy ellentmondás nincs, hanem ez ellenkezőleg az állami kormányzattal és léttel szoros kapcsolatban fejlődés törvényének követelményénél nem egyéb.

A szabadelvű pártban, még a Deák-párt korában is nem egy tekintélyes párttag vallotta magát az állami adminisztráció hívéül; az akkori kormányparti sajtó is tevékeny részt vett e kérdés megérlelése körül. De nagyon természetesen egy kormányon levő párt csak akkor vehet fel valamely principiumot politikai programjába, mikor azt már kivetkőztetheti a pium desideriumok szűrke köntöséből és a megvalósítás stádiumába viheti.

Tisza Kálmán mint kormányelnök és a szabadelvűpárt egykori vezére, igaz, nem egyszer volt kénytelen a Grünwald által azonnal életbeléptetni kívánt állami adminisztráció ellen, de sem ő, sem pártja nem mondották azt, hogy semmi esetben sem kell nekik az állami adminisztráció. A régi szabadelvűpártnak akkor az volt az álláspontja, hogy „ez idő szerint“ még alig kivihető lévén, javítani kell a közigazgatást az egész vonalon, a régi rendszer fentartásával. De már e javítások és reformok mind — a közigazgatási bizottság intézményének inaugurálásától kezdve — az állami adminisztrációnak szolgáltak

lépesőül. Ezért támadták meg a valamennyi újabb közigazgatási reformot az autonomia csökönnyös hívei: a szélbalok.

Nem volt tehát korántsem a legkisebb ellenmondás sem abban, mikor a Szapáry-kormány megalakulásakor az állami közigazgatás a szabadelvűpártnak most már nyílt és határozott programja lett.

De nem kell ennyire mennünk. A legközelebbi egyházpolitikai vita alatt is halottuk az ellenzékétől, mint szerette volna ellenmondásba keverni a szabadelvűpártot azon tény tendenciózus kiszínezésével, hogy ime a kötelező polgári házasságot, Irányi indítványát, mindig lezavazta a kormánypárt és most egyszerre megvalósítja azt.

E kérdésnél is szóról-szóra úgy áll az eset, mint az állami közigazgatás kérdésénél. A szabadelvű pártnak még Deák Ferenc korában — hiszen maga Deák volt a legelső indítványozó — számos előkelő híve volt a kötelező polgári házasságnak, voltak e téren sajtóbeli közlemények is és később a közelmúlt minden egyházpolitikai kísérlete is egy-egy követ hordott ahhoz az egész egyházpolitikai nagy épülethez, melyet a szükség követelménye alapján Wekerle kormánya tervezett és részben már létesített.

Ez is, az is a fejlődés logikus törvénye, a mely elől a szabadelvű párt

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Csendes éjjel...

Csendes éjjel, néma éjjel,
Gondolatom messze száll el,
Halvány hold ké', szellő rebeg,
Ajkamról is titkon, esendben
Egy-egy sohaj tova lebben.

Fejem felett lassan szállnak
Bárány felhők, fehér nyájak;
Egymást üzve járnak, kelnek,
Nézem . . . fájva s kérdelem őket:
Hova? . . . honnan? . . . merre mennek?

Messze mennek, messze szállnak,
Sohajomra meg nem állnak.
Bárány felhők fehér nyája
A lelkem is veled szállna,
Csak oly fáradt, bús ne volna!

Pedig mennék, messze szállnék,
Mint egy halvány futó árnyék;
Futna lelkem, addig futna,
Mig elérve lenne vágya,
Hozzád, szivem édes álma.

Hozzád menne, megpihenne,
Könnýüt, mindent elfeledne,
Szíved fölé oda szállna,
Ahol úgy fáj — de hiába!
Marad ez csak örök vágya.

— Fejem felett egyre szállnak,
Bárány felhők, fehér nyájak,
Nem láttak-e? Kérdelem őket . . .
. . . Tova mennek, nem felelnek,
Egymást üzve járnak-kelnek.

Debrecen, 1894 július 29

Vértessy Ida.

Három galamb és egy babszem.

— Luigi Capuana. —

A mosóné és a szomszédasszonyok, akik a betegágyas asszonynak segíteni jöttek, elmentek. A szegény asszony sápadtan, beesett szemekkel igyekezett föltámaszkodni a vánkossra, s szomorúan mosolygott férjére, aki kicsiny takarót terített a csecsemőre, s aztán az ágy egyik szegletébe tette, hadd aludjék.

Az éjszaka csöndét nem zavarta meg egyéb zaj, mint a macska dorombolása, mely egy széken foglalt helyet.

Az asszony egyszerre csak megszólalt:

— No nézd! elalszik a mécs.

A férj felelni akart, de az asszony kiabálni kezdett:

— Jaj . . . megfulladok, meghalok.

Férje odarohant, s kétségbeesetten hívta a szüzanyját segítségül:

— Ó Madoana santis-ima!

A haját kezdte tépni, s a felesége nevét hangoztatta: Santa! Santa! Az asszony szeméi lecsukódtak, szája kinyílt, karjaival görcsösen badonászott, azután élettelenül fordult le feje a vánkossról.

— Santa! Santuzza!
Nino örünten rohant le a lépcsőn az utcára.

— Segítsetek keresztyének! . . . Peppa néni, Paolo, segítség!

Azután elrohant orvosért.

A szegény Nino Spaso maga sem tudja, hogy négy apró gyermekkel egyszerre özvegy lett. Mindig azt hajtotta, hogy mint vihette az Isten a paradicsomba annak a négy kis gyermeknek az anyját, mikor oly nagy szükség volt rá.

A szomszédok csendesen sirdogáltak a halottas házban, s nagyon sajtózták a szegény embert, a ki elkeseredésében kikelt a Madonna és Jézus ellen. Kis bejártak a halottas szobába, melyben az asszony feküdt, egy vékony lepedővel leborítva. A férj minduntalan oda ment hozzá, mintha költögetni akarta volna: Santa! Santuzza!

A nagy jajgatásra felkelt a három nagyobbik fiu is, a kik a szomszéd szobában aludtak s szerették volna látni azt a testvérkét, kit az anyjuk a napokban megígért nekik.

Azon pörén egy kis ingben ugráltak ki ágyaikból, körbefogták az új testvérkét, becézgették s boldogságtól ragyogó arccal cirógatták, nem is sejtve, hogy mind a négyen árvák. De nem értették az apjuk istenkáromló szavait sem, a ki folyton azt hajtogatta, hogy az Isten miért nem vette el mind a négy gyermeket, s miért nem hagyta meg az anyjokat.

sem zárhatja el magát és ha elzárna, ugy maga lenne önmagának gyilkosa.

A gyermeknek más ruha, más életmód kell, mint a felnőttnek. Az ember is a fejlődés törvénye alatt áll.

És e törvény alatt áll maga az állam. A mi 1867-ben az ifjú Magyarországnak jó és elég volt, az nem lehetett jó és elég a 25-éves megérett nemzetnek. S a mely párt ez országot kormányozza, annak számolnia és felelnie kell a gondjaira bizott ország élet-szükségleteivel!

(G. M. U.)

A miniszterelnök utazása. Wekerle Sándornak utazásának programja a legújabb megállapodások szerint a következő: A miniszterelnök augusztus hó 5-én este utazik el Budapestről és reggel Szatmárra érkezvén, ott néhány óráig időzni fog. Szatmárról tíz órakor indul el Nagybányára, hol választói előtt még aznap megtartja beszámoló beszédét. Este 10 órakor Nagybányáról különvonaton Máramaros-Szigeten keresztül Lembergbe utazik, hol megtekinti a galíciai kiállítását.

Külföldi hírek. (Az anarkista törvény). Guerin igazságügyminiszter ma aláírt egy dekretumot, melynek erejénél fogva a most életbe lépett anarkista törvényt Algirra is kiterjeszti. — (Caserio-pör). A Caserio-pörben a lapoknak csak a vádiratot és az ítéletet szabad közölniök. (A császár és Bismarck) Bismarck herceg menyegzőjének 54 éves fordulójára alkalmából Vilmos császártól meleg hangú távirati üdvözlést kapott. (Korea i háború). A kínai hadsereg főhadteste július 25-én lépte át a Kórea éjszaki határát; a japán hajók ellen újra megkezdték a tüzelést.

Vilmos főherceg halála.

A szerencsétlen véget ért főherceg teteme immár ravatalon fekszik a badeni Vilmos-villában.

Tegnap tették koporsóba a szerencsétlen véget ért Vilmos főherceg holttestét Feöry és Uriel ezredorvosok. A koporsót a főherceg

fekete drapériával bevont dolgozó szobájában helyezték el, egy méter magas ravatalra. Körülötte hatalmas kandelaberekben égnek a gyertyák, s alig, hogy bevilágítják a fekete szalont. A ravatal lábánál az a piros imazsámoly áll, amelyen Vilmos főherceg reggelenként imádkozni szokott. Most két apáca térdel rajta és imádkozik a halott lelki üdvéért.

A holttestet a déli vasut pályaudvarából a szokásos ceremóniák kíséretében, miután az udvari váróteremben megádatott, a Burgba viszik. Zárt koporsóban állítják fel a Burg plébániá templomában a ravatalt.

A király szerdán este nyolc órakor érkezik Bécsbe. A magyar kormányt a temetésen báró Eötvös Loránd vallás- és közoktatási miniszter fogja képviselni. Vilmos főherceg halála alkalmából a német császár és az orosz cár táviratilag fejezték ki részvétüket. Réz-vétét fejezték még ki az uralkodó ház Badenben időző tagjainak a szerb király és a cumberlandi herceg.

Azon a lovon, a melyen Vilmos főherceg a végzetes lovaglást tette, már nyolc nap előtt is lovagolt és az ijedős állatot akkor megfékezte. Sőt még arra is kényszerítette, hogy a fejét bedugja a villamos kocsi ablakán egy megállóhelynél.

Érdekes, hogy a ló, elszabadulása után röviddel, a nélkül, hogy valaki föltartóztatta volna, megállt, visszafordult, odament a szerencsétlenség helyére, kapálva a földet; de nem ment el onnan.

A főherceg egyik lovászmestere látta a katasztrófát. Guzy lovászmester az eseményt a következőképen adja elő:

Mikor a főherceg a villamos vonat közelébe érkezett, lóva egy rövid ugrást tett, mire a főherceg rövidre fogta a kantárszárát, a melyet különben rendszeren hosszán hagyott s megsarkantyuzta a lovat. Valószínű, hogy arra akarta szorítani lovat, hogy a villamos vonat mellett maradjon. De a ló még egyszer félreugrott s a főherceg az ut melett levő fásor alá került. Én láttam a helyzet veszélyességét a waggonból, de már későn volt.

A főhercegnek le kellett hajolnia, hogy a fák ágait elkerülje. Ekkor elveszté az egyik kegyelt s miután éppen ebben a percben indult meg a vonat, a ló még fektelenebbé lön, fogai közé kapta a kantárt és nagyot ágaskodva,

hatalmas ugrást tön előre, miközben Vilmos főherceg hátrafelé lebukott róla. A ló tíz éves telivér sárga kanca.

Vilmos főherceget a király tudvalevőleg 1857-ben az egész osztrák hadsereg főparancsnokává nevezte ki. Kineveztetése után az akkori hercegprimás meglátogatta és gratulált neki. A látogatás során arra kérte, hogy mint a király legbizalmasabb atyjafia, mint ő felsége alteregója a hadseregben, támogassa hatalmas befolyásával a hercegprimásnak és a mágnásoknak kérvényét, amelyet a királyhoz intéztek és amelyben a Bach-rendszer megszüntetését és az 1847-diki rendi alkotmány helyreállítását kérelmezték. A kérelem teljesítése a magyar nemzet józanabb részét állít lag kielégítette volna és a konzervatívoknak sikerült volna a megingott dinasztikus érzelmeket a népből újra megerősíteni.

A hercegprimás kérelmére, amint azt maga a hercegprimás beszélté, és a hatvaas években az Idők tanuja nyomtatásban is elmondta, Vilmos főherceg így felelt:

— Én politikával nem foglalkozom; katonai vagyok és első kötelességem az engedelmesség. — Hanem mint a hadsereg főparancsnokának, teendőim közé tartozik, hogy mindenre reflektáljak, a mi a hadsereg benső szervezésére és főként a hadsereg jó szellemére és lelkesedésére vonatkozik. A katonai világban, nemcsak náluok, hanem a külföldön is, elismert dolog, hogy a legkitünőbb katonai anyagot a hadseregben a magyar nemzet szolgáltatja. A magyar huszárt Európa ismeri, a magyar ember sokkal gyorsabban megtanulja a tüzérség teendőit, mint bármely más nemzetbeli; a magyar gyalogezredek sem állanak hátrább, mint bármely hadsereg legjobb gyalogsága. Hanem a gyalogságnál már nem csekély baj mutatkozik. A magyar gyalogságnál hiányzik a lelkesedés; háboru esetében pedig a győzelem egyik biztosítéka abban áll, hogy a közkatonai lelkesüljön a katonai dicsőségért. A hadjárat fáradalmait könnyebben türi e így, mintha a kötelességét csak gépszerűleg teljesíti.

Nekem, mint a hadsereg főparancsnokának katonai szempontból azt kell óhajtanom, hogy a magyar nemzet kegyes uralkodókkal teljesen kitéküjön, hogy érte, mint főhadurért lelkesüljön és ezért én, mint katonai, a germanizáló Bach-rendszernek soha sem voltam barátja.

A férj még két nap mulva sem jött magához, folyton zugolódott az isten ellen.

— Térjen magához, Nino koma, s ne legyen úgy elkeseredve.

— Hát ezekre a kicsinyekre ki fog gondot viselni, míg nekem a házon kívül kenyeremet kell megkeresnem?

— Hát nem vagyunk mi itt? — kérdezték a szomszéd asszonyai és lányai kórusban.

Igaz is, hogy ott voltak. Egész nap a Nino házában sürgött forgott a magas, barna, fekete szemű Nela, a Peppa néni lánya, meg a szőke halavány, kissé elhízott Ciccía, a Paolo lánya és a komoly, méltóságos Carmela, a Faustina anyó lánya.

Ez a három lány versenyt öltöztette s mosdatra a kicsinyeket, élénkségükkel egészen betelt a ház, kitararitották a szobákat, megfőzték az ebédet és a vacsorát, úgy hogy Ninnak szinte három felesége volt, mint ahogy egy gonosz nyelvű szomszéd mondta.

— Fogadai mernék, hogy Nino koma nem fog tudni köztük választani, — mondá Róza, a sarki szénkereskedőné.

Mintha szegény Ninnak azon járt volna az esze, hogy mentől hamarabb megnősülhessen.

Az mégis csak tény volt, hogy egy asszony helyett három volt a házban, egyik jobb mint a másik. Meg kellett látnia Ninnak, hogy a három leány nemes versenyt fejtett ki a dolgban, s az előzékenységben. — Észre kellett vennie, hogy a szoba nagyobb rendben volt, mint mikor szegény felesége élt, hogy fehérnémű tisztábbak, gyerekei csinosabbak, ren-

desebbek, ebédjei és vacsorái izletesebbek voltak.

— Mégis csak jó az Isten, hogy oly jó szomszédokat adott!

S nem győzte áldani Nela kezét, a ki oly rendben tartotta a ház tájékát, Ciccíaét, ki hóhéren mosott, s Carmelaét, a ki járatta a gyerekeket.

Ha Ciccía akarta a szobát takarítani s az ágat megvetni, Nela nem engedte, mert „az az ő dolga.“ Ha Nela akarta a gyerekeket mosdatni s öltöztetni, akkor meg Carmela haragudott meg, „mert az meg az ő dolga.“ Ha pedig Carmela akarta magát beleártani a konyhába, akkor Nela bosszusan mondá: „menj ki innen, elég vagyok én itt magam is.“

Nino mind ezekre szomorúan mosolygott.

Ha Carmela reggel előbb jött, mint a többi, s azt kérdezte Ninótól, hogy mire való a többi lány, a lassu dolgu Ciccía s a főzni nem tudó Nela, akkor szegény Nino vállat vont, s igazat adott neki. Igazat adott Ciccíanak is, ha ez Carmelaét ócsárolta, és igazat adott Nelának is, aki meg azt vetette a másik kettőnek a szemére, hogy kacérak, cifrázkodók.

Mit tehetett szegény Nino egyebet, mint hogy igazat adott mindháromjuknak, csak hogy békében lehessen.

Mikor Ceccía és Carmela meglátták, hogy Nela nagyon kellett magát az özvegy embernek, összedugták a fejüket: „Ni, milyen kacér!“

De Carmela és Nela is szapulták Ciccíaét, mikor azt látták, hogy összeül Ninóval egy szögletben, s halkan sugdos neki valamit, mintha ő lenne az asszony a háznál.

Valamint hogy Nela és Ciccía is leszedték a szentelt vizet Carmeláról, mikor azt látták, hogy fölgürt ingujjakkal dolgozik a házban, mint valami gazdasszony, — csak hogy Nino meglássa a szép kövér karjait. Pedig hát Nino nem is vette észre.

Nino ovakodott kimutatni örömét Isten e kegyelme fölött. Nem beszélt többet a halott-ról, s nem járt sehova mulatni, még a gyászidő letelte után sem. Megült egy sarokban, vagy végig feküdt az ágyon, két kezét összetette a nyaka alatt s elgondolkozott.

Egyszer ebéd után azt kérdezte tőle Nela:

— Nino, mit akar csinálni ezzel a négy gyerekekkel?

Nino nagyra nyílt szemekkel bámult a leányra, mert nem értette el mindjárt a célzást. Másnap meg Ciccía állt elő.

— Ki tudja, Nino, hogy fél esztendő mulva ki fogja kimosni a maga fehérneműt? Nino szótlanul nézett Ciccára, s majd hogy azt nem mondta, hogy bizony ügyesbb kezet nem fog találni az övénél.

Másnap nagyon örült neki, hogy semmit ki nem szalasztott a száján.

Harmadnap Carmela, a mindig meztelen karral járó Carmela volt közvetlen közelében. Pirosl szalagokat varrt Nino hegyes kalapjára szicíliai szokás szerint, s a hogy megigazította a kalapot Nino fején, véletlenül-e, vagy nem, üde karjával megérintette több ízben Nino arcát. A férfinak jól esett a gömbölyű kéz üde illata s bársonyos tapintata.

Ime, alig egy hete, hogy feleségét elte-

Termész
amelyet
köteless
Ha
nokát f
ország é
őszintén
pontból
teljesíté

Sz

— hirt
beszámó
szere
vétet ke
családb
ségeknek
téved és
melye l
itélete a

Ilye
ván esete
ság függ
ügyelőke
szentes
a közél
pártja a
tagjai ké
gyakran
hogy a
mulva o
ogni spe

Isn
felelően,
ciósoldal
István sz
met érzet
Debrecen
állásától,
keresend
Azóta B

mette, s
felejtsé.

Nin
mindig ig
Peppa, a
nagy kom

—
őszintén,
az őszinte

—
József is
Nem
széd, orfi
meglátoga
ben van.
hogy Cicc

— M
berek. Csa
ba a kom

Azna
rint feltür
zat s meg
kenyeret i
Aztán ped
szílttet, k
ját, ruhát
anya lett
lett volna

— N
dajkának?
Peppa
voztában e
— M
Paolo

Természes, hogy minden olyan rendszernek, amelyet ő felsége elfogadott, engedelmességgel kötelelsem.

Ha azonban, mint a hadsereg főparancsnokát felszólítanak, hogy a dinasztia és az ország érdekeit katonai szempontból kifejtsem: őszintén ki kell jelentenem, hogy ebből a szempontból a magyar konzervatívok kérelmének teljesítését kívánatosnak tartom.

Szenzációs elfogatás.

Debrecen, augusztus 1.

Szerencsésebb címe lenne annak, amiről — hírlapírói tisztünkhöz híven — e helyen beszámolunk, hogy „résztételt keltő szerencsétlenség“, mert mindig résztételt kelt az, ha egy-egy köztisztviselőben álló családból származó, a közélet terén szép tehetségeinek megfelelő szerepet játszó egyén megtevéd és sorsa a polgártársak helyesítő közvéleménye helyett a büntető igazságszolgáltatás ítélete alá esik.

Ilyen szerencsétlenség a busai Benke István esete, ki Debrecenben a bécsi biztosító társaság főügynökségének titkári állását töltötte be s ügyelőkelő családi összeköttetésénél, mint rokonszenves modoráért népszerűsége tette szert s a közéletben oly tevékeny részt vett, hogy pártja a városi köztörvényhatósági bizottság tagjai közé választotta meg. A közgyűlésen is gyakran szólalt fel s valóban nem volt hibetű, hogy a reményteljes fiatal ember rövid idő múlva odáig hanyatlék, a hol a felírás „lasciate ogni speranza voi“

Ismételjük hogy hírlapírói elveinknek megfelelően, ezuttal is lemondunk az eset szenzációs oldalának feltüntetéséről, mert hiszen a Benke István szerencsétlensége, sok érdeket és sok érzelmet érint fájdalmasan. Több hónap előtt vált meg Debrecenből és a bécsi biztosító társaságná viselt állásától, a minnek oka azon differenciákban keresendő, melyek mostani helyzetét felidéztek. Azóta Benke István Pécelen tartózkodott s

szép javadalmazás mellett a „The Mutual life insurance Company of New-York“ külszolgálati titkára volt.

Mit vétett Benke István, arról sokat beszélnek s a fővárosi sajtó is szolgáltatott adatokat. Biztosan még semmi sem állapítható meg. Kimélttel hozzátartozói iránt és tekintettel busai Benke István itteni pozíciójára, de kivált azért, mert ügye jelenleg a vizsgálat stádiumában van, a fővárosi sajtó közleményeit megjegyzés nélkül reprodukáljuk. Illetékes oldalról biztosítanak, hogy ügyében oly fordulatokra van kilátás, a melyek csak kedvezőleg eshetnek mellette a mérlegbe.

Felémlijük, hogy Benke István az idei áprilisi lóversenyek idején 3500 forint összeget vesztett el, a melyet a rendőrség hasztalanul nyomozott. A veszteség a Debrecen és Nyiregyháza közötti vonaton történt.

A Pécelen elfogott Benke Istvánt ma két csendőr kíséretében Debrecenbe szállították s a kir. ügyészség börtönébe helyezték el. A tegnap dé. 8 óra 25 perckor indult budapesti vonat hozták, kéré-ére azonban az Ebesről este hozták be Kecsin. — Harsányi vizsgáló bírót azonnal értesítették s mivel ma kezdte volna meg egy hónapi szabadságidejét, lement a fogházba és azonnal kihallgatta Benke Istvánt; a kihallgatás egész nap folyt. Benkét a kétségbeesés egészen megtörte, a mi fokozza iránta érzett részvétünket.

A mint a „Hazánk“ jelenti, Benkét sikkasztás és okirathamisítás vádjá miatt kísérték tegnapelőtt a fővárosi rendőrségre s tartották ott, a míg a sikkasztás és okirathamisítás összes terhelő adatait összeszedték. A biztosító intézetben az utóbbi időben a Benke István hatáskörébe tartozott ügydombok állítólag oly egyének életbiztosítását tartalmazzák, a kik sohasem gondoltak arra, hogy

valaha életüket biztosítsák, vagy pedig oly nevekre szólottak, a melyek nem is léteznek. A biztosító intézet azon tisztviselőjének, a ki biztosítást köt, a biztosítási összeg után bizonyos percentet engedélyez. Hogy Benke ilyen percentes összeghez jusson, ismeretlen egyének életét biztosította s a biztosítási összeg első részletét zsebéből fizette be. Természetesen a meghamisított okiratok után a saját pénzét ötszörösen is visszakapta s így könnyű szerrel nagyobb összeghez jutott. E manipulációját több hónap óta folytatta, a mely időtartam alatt néhány biztosítási ív is lejárt. E lejáratok alkalmával az intézet értesíti a biztosító felett, hogy intézkedjék ivének rendbehozása fölött. De valahányszor szétküldték a Benke által biztosított lejárt figyelemzeteit, azok rendesen azzal érkeztek vissza, hogy az illető ismeretlen A társaságnak aztán gyanusnak tünt föl az egész dolog, s titokban utána nézett a dolognak. És nem is csalódtak, mert a hány biztosítási kötetet csinált Benke — írja „H-k“ — az mind h a m i s volt s így a kötés után járó percentet is bünnös uton vehette fel a tisztviselő. Az igazgatóság aztán jelentést tett a rendőrségnek az esetről s ma Benke Istvánt, a bécsi biztosító-intézet tisztviselőjét sikkasztás és okirathamisítás vádjá miatt letartóztatták.

Amint a „M-g“ írja, Benkét egy ízben már képviselőnek is föléptették.

Ma a meghozott vizsgálati fogsági ítéletet Benke védője megfőllebbezte.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábi hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 3-5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelős felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreceni távirat-hivatalnál augusztus 1-én: meleg.

mette, s már is közel van ahhoz hogy elfelejtse.

*

Nino nem bánta volna, ha ez az állapot mindig így tart. De egy reggel beállított hozzá Peppa, a Nela anyja, rokkával és kenderrel, nagy komolyan.

— Nino koma beszélni szeretnék magával őszintén, azt hiszem, hogy nem veszi rossz néven az őszinte szót.

— Beszéljen Pepa néni!

— Ha maga becsületes ember, s szent József is úgy akarja...

Nem folytathatta, mert bejött Paolo szomszéd, orrfacsaró pipájával. Csak a komát akarta meglátogatni. Nagyon örül hogy jó egészségben van. Aztán félrevonta s megmondta neki, hogy Ciccía nem jöhet többet.

— Mert sok mindenfélét beszélnek az emberek. Csak nem ölhetek embert? ... Hanem ha a komának jó szándéka van...

Aznap csak Carmela jött el, szokása szerint feltűrt ingujjakkal. Összetakarította a házat s megfőzte az ebédet. — Megdagasztotta a kenyereket is, és pépet főzött a kicsinyeknek. — Aztán pedig, mikor a dajka hazahozta az újszülöttet, kivette kezéből, kibontotta a pólóját, ruhát váltott neki, mintha csak az édes anyja lett volna, mintha az ilyesmire hozza lett volna szokva.

— Ne adják Nino egy tányér babot a dajkának? — kérdezte a férfitől.

Peppa néni elfintorította az arcát, s távoztában ezt sugta Ninonak.

— Mibe kerül Carmelának ez a bab?

Paolo szomszéd is kiverve a pipáját, föl-

kelt a székről, kezét nyújtott Ninonak, s magában dohogva mondá:

— Elértettem. Tudom már, hogy kivel eszik egy táblól Vájjék egészségére! Velt már annak a lánynak szeretője.

Carmela, aki mindent hallott, leeresztette a kötényét, letúrta ingujját, s távozni akart.

— Sajnálom Nino, pedig kár a kicsinyekért...

S zokogás kezdte fajtogatni a torkát.

— Hadd békéljenek, ne törődjék velük.

Tudom ugyanis, hogy csak rágalmozni akarják. A düh beszél belőlük, — mondá Nino.

*

Másnap mégis mind a három leány megjelent. Nem szóltak egymásból, csak dühösen nézegették egymást, s mindegyik hamar el akarta végezni a dolgot a másiknak az orra előtt. Így aztán az ebéd megköszmésodott, a gyerekek piszkosak maradtak, a szobát nem söpörték ki, az ágy vetetlen maradt, mert egyik sem engedte meg a másiktól. Nela eltört két tányért, Ciccía a földhöz vágta a mosdótálat, árvizet rögtönözve a szobában, ketten együtt pedig Carmelát szapulták, aki nem való semmi dologra. Carmela persze nem maradt adós, s farizeusnak nevezte a két lányt, akik orránál fogva vezeték Ninót.

— Mit kevernek engem bele? — mondá Nino.

Azon éjszaka Nino alig tudott elaludni.

— S még azt mondják, hogy három feleségem van egy helyett! Köszönöm ezt a szerencsét, szent Antal, de nem kérek belőle, mondá a másnap is kitört csetepaté után. El kellene magamat határoznom valamire, mert

így nem tarthat tovább a dolog. Csak a gyerekek ne lennének... De ha az Ur így akarta...

S este elhatározta magát. Nem felejtette el azt az üde kart, mely lágyan végigsimította az arcát. Mikor este taigájával hazaért, s Carmela bement az istállóba, hogy segítsen kifogni az őszvért. Nino megfogta a kezét.

— Egy szóra Carmela.

— Hagyjon ne sem békét Nino.

— Mondani szeretnék valamit Carmela. Ha megesküszik, hogy rágalom, amit az emberek mondanak...

— S el fogja hinni, ha megesküszöm?

— E hiszem; meghalt feleségem lelkére mondom.

— Akkor megesküszöm az Istenre keresztjére.

S megcsókofta keresztbe tett két hüvelykujját.

*

Mikor Nino és Carmela mint új pár kijöttek a templomból, az időközben jó barátokká vált Nela és Ciccía is a szomszédok közt voltak, kik őket a templom előtt várták s úgy akarták megmutatni, hogy ők is — örülnek.

A sarki szénárus asszony buzaszemeket hintett az új pár elé:

— Sok szerencsét s fiugyermekeket kívánok.

Paolo szomszéd gonoszul megjegyezte:

— Attól nem kell tartani, elhegedülték azt már Carmelánál.

Nela és Ciccía nevetni erőlködtek.

Carmela köhögés ürügy; alatt háromszor hátra köpött, mondván:

— Dögöljete meg!

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. augusztus 1-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 17.6 C. fok. Légnyomás 755.5 millim. Szélirány nyugati. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 1 millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 32 fok. Legalacsonyabb hőm. 17 fok.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A kézügyesítő egyesület“ első iskolai műhelyében (főreáliskola föltszint) szerdán és szombaton d. u. 3-5-ig munka tanítás-folyik.

Katonai térzene kedden és szombaton d. u. 5 órakor a „Nagyerdőn“.

Orfeum a „Koron“-ban, kezdete minden este 8 órakor.

A tanszerkiállítás vendégeket fogadó bizottsága minden vasárnap d. e. fél 11 órakor a Gönczy-egyesület „Otthon“-ában ülést tart.

A „Margit“ fürdő vendéglőjében minden vasárnap d. u. cigányzene játszik.

Verseny-kuglizás június 1-től — augusztus 15-ig vasárnap a pénzügyi tisztviselők közt.

A cirkuszban előadások minden este 8 órakor a Széchenyi-utca végén lévő hippodromban.

A tűzoltó-zenekar minden szombaton, vasárnap és ünnepnapon este a „Budapest“ sörözőkban játszik.

Aug. 2. d. u. 4 órakor a debreceni csata évfordulója.

Aug. 6. Rendkívüli városi közgyűlés.

Aug. 15. „István“ malom-társulat rendkívüli közgyűlése.

Aug. 18. Országos tanszerkiállítás megnyitása.

Aug. 6-14. Debreceni nagy-boldogasszony napi országos vásárok következő rendben: 6-7-én bőr, gyapju, méz stb. toll, iparcikkek gabonaméliek és mindenféle terményvásár, 9-10-én juhvásár, 11-12-én sertésvásár, 12-13-án lóvásár, 13-14. baronvásár.

Augusztus 24-én és 25-én tiszántúli ev. ref. középisk. tanáregyesület közgyűlése.

Október 1-9. Debreceni Dienes napi országos vásárok következő rendben: 1-3-án bőr, gyapju, méz, toll, iparcikkek, gabonaméliek és mindenféle terményvásár, 4-5-én juhvásár, 6-7-én sertés vásár, 7-8-án lóvásár, 8-9-én baronvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

— **A szerencsétlenekért** Az István-gőzmalom égésének áldozatai közül kivált a szerencsétlen Szepessy István hat árva gyermeke felé fordul a közérzés s éppen az őket ért szerencsétlenség nagyságából következik, hogy neveltetésük és jövőjük lehetőleg biztosítani fog. A gőzmalom igazgatósága e tekintetben minden lehető el fog követni s a mint már jelentettük, biztosítás utján is fognak úgy az árvák, mint az odaégett munkások özvegyei is segélyben részesíttetni. Mindamellett nem lehet viszafojtani a társadalomnak azt a nemes ösztönét, hogy a maga részéről is enyhíteni óhajtja a szerencsétlenek súlyos helyzetét s résztvevő adományaival támogatja balsorsukban. Jelentettük már, hogy jó szívek nem is várták be a felhívást, hanem önként siettek adományokkal, a melyek közvetlenül átadottak annak, a kit illettek. — Hogy a gyűjtés rendszert nyerjen s a jó szívek adományai egységes mederbe vezettessenek, Mayer Emil, az István-gőzmalom vezér-igazgatójának neje, ki a jótékonyág terén állandóan ösmeretes, kezébe vette a gyűjtést és a legmélyebben sujtottak: Szepessy István özvegyének és hat árvájának javára gyűjti a jó szívek adományait. — **A begyűlt összeg ezen árvák javára, neveltetésük céljaira fogtőkésítetteti s éppen azért felkérjük** lapunknak a jótékonyág munkájában oly fáradhatlan olvasó közönségét, méltóztatassanak a nemes cél érdekében adományaikat hozzánk eljuttatni, mi pedig a beérkezett adományokat Mayer Emilné urhölgynek kézbesítve, nyilvánosan n ugtázni fogjuk. Mayer Emilné urhölgy ivén már eddig is szép adakozások jegyeztettek föl, a minők a következők: Mayer Emil és neje 25 frt., Cs a-

n a k József 10 frt., Sesztina Lajos 50 frt., Szepessy Antal 10 frt., Nemes Kálmán 10 frt., Szabó Kálmán 25 frt., Zádor Lajos 10 frt., dr. Irinyi István 5 frt., Dalmy Kálmán 5 frt., Lukács Ármán 5 frt., özv. Geréby Fülöpné 10 frt. sat. Az adományok folyton érkeznek s meg vagyunk róla győződve, hogy az így rendszeresített jótékonyági munka Debrecen jószíveire méltóan, fényes eredménnyel fog lezáródni. Az igazgatóság a szerencsétlenül járt munkások hátramaradt családjaikról szintén nemesen gondoskodott. Tegnap ülésén — melyről más helyen szólunk — ugyanis a következőket határozta el: A meghalt munkások özvegyeit és árváit, amazokat, esetleges férjhez menő-ökig emezeket életük bizonyos évéig a malomtársulat állandó segélyben részesíti. A segély összeget, mely a családtagok számára lesz arányosítva, később fogják meghatározni. Ezen kívül az igazgatóság tagjai gyűjtést indítottak meg az özvegyek és árvák részére. Mindjárt az ülésen 155 forintot irtak alá a jelenlévők. — A tűzvész és a köteleességük teljesítése közben meghalt munkások emlékére a malomkertben kö-obeliszket állítanak, melyre rávésik a meghalt munkások neveit és a katasztrófa rövid leírását. Ha a gyászoló családok beleegyeznek, az előkerült és még megtalálható hamvakat ez emlékkő alatt helyezik el örök nyugalomra.

— **Személyi hírek.** Veszprémy Zoltán megyei I. aljegyző ma egy havi, Jeney Miklós rendőrfogalmazó szintén egy havi szabadságra utaztak el.

— **Atyafiságkeresők.** Néhány hónappal ezelőtt a franciaországi Barisiból egy Charles Herczeg nevű földbirtokos Debrecen város polgármesteréhez írott levelében aziránt tudakozódott, hogy vannak-e neki ezen a vidéken rokonai, mivelhogy az ő nagyapja Herczeg József, a nagy francia háborúk idején szakadt ki Franciaországba. Ez a József pedig a Debrecen melletti Bog vagy Booth nevű faluból származott katona volt. A polgármester által közölt felhívásra egész sereg Herczeg nevű jelentkezett mindenféle családi iratokkal geneológiákkal felfegyverkezve, hogy bebizonyítsák a francia Herczeghez való vérszerinti atyafiságot, akit valamennyien gazdag, magtalan födbirtokosnak képzelték, talán milliósnak, aki Franciaországban nem tudja kire hagyni hercegi vagyonát. A rokonság csakugyan bebizonyult, de az is kislült, hogy a magyarból elfranciásodott derék barisisi polgár tulajdonképen nem rokonokat keres; hanem örökösét, melyről még nagyapjától hallott beszélni, mert bāt ő is szerény viszonyok között élő fausi gazdálkodó. — A francia Herczeg ugyanis levelet küldött egyik magyar Herczeghez, Herczeg András Mihály h n a n á s i gőzmalom tulajdonoshoz.

Amennyiben a Herczeg familia nagy kiterjedésű, közöljük a levél tartalmát: A levélíró több rokontól kapott jó tudósításokat. Így Herczeg Lajos budapesti törvényszéki hivatalnoktól, a ki Herczeg Lajos generalis unokája, Herczeg János debreceni leány-tanítótól, Nyiri Ferenc barabási lakostól, ki a Pusztá-Bagason lakott családból származik stb. — Elmondja ezután, hogy az ő nagyapja József, Lajos generalisnak testvére volt, ép úgy mint a H. András Mihály nagyapja Mihály, volt egy Zsuzsanna nevű nővérük is. Ezek szülei a Debrecen melletti Bagoson laktak és némi vagyonnal bírtak. Az ő nagyapja Franciaországban maradt és ott nőt. Fia volt József, ő — a levél író — ennek az egyik fia, kisbirtokos Barisiban. Mivel a nagyapja gyakran emlegette, hogy örökség vár rájuk, — határozta el, hogy a debreceni polgármesternél családja után tudakozódik, ha vajon nem maradt-e ott nekik örökségük, ha pedig már mindent felosztottak, legalább halani fog erről valamit. Végül megjegyzi, hogy a nagyapja iratai Budapesten vannak H. Lajos törvényszéki hivatalnoknál. Ezzel a levéllel tel-

hát ime szépen szétfoszlott egy milliómos nagybácsiról keletkező legenda.

— **Az István-malom égése.** Az István-malom leégett épület-lefelett még ma is, hatodik napon a tűz kiütése után, sűrű füst borong. A malomépület vörösrre égett, kormos falai között a pincében összehalmozódott gerendák és géprészek még mindig csaknem megközelíthetetlen tüzes tömeget képeznek. A raktár helyén heverő liszt-tömeg belseje is folyton ég még, pedig szakadatlanul locsolják és 140 munkás foglalkozik a romok széthányásával. A malom vastag falai nem repedeztek meg ugyan, mindazonáltal a rendőrség felhívására elrendelte az igazgatóság a tűzfallabontását. Az ehhez szükséges állvány készítését tegnap meg is kezdték Rösler és Gerster építésszek. A beégett munkások csontjait még nem találták meg, a Molnár Istvánét kivéve, mert a malom belsejéből csak ezután hordják ki a törmelékét. Az igazgatóság tegnap délután tartotta második ülését a tűz után. Valamennyi igazgatósági tag jelen volt s az ülésen Sesztina Lajos elnökölt. Foglalkoztak a munkások sorsán kívül a malom újra építésével s mindkét irányban teljesen kielégítő megállapodások történtek. Miután az igazgatóságnak nincsen joga nagyobb építkezéseket fogadtalmazni, aug. 15-ére rendkívüli közgyűlést hívnak össze, melyen az igazgatóság előterjesztést tesz az új malom felépítése iránt. Néhány budapesti malom-építő cég már felszólítást kapott tervek és költségvetés készítésére. Ha ezek aug. 15-dikére készen lesznek, be is mutatja ezeket az igazgatóság. A kárszámla összeállításán most dolgoznak, néhány nap múlva közlik azt a biztosító társaságokkal s csak azután kezdődik a tulajdonképeni likvidáció. Végül gondoskodott az igazgatóság arról is, hogy a malom-üzemben fennakadás ne történjék. Az őrlést és szállítást a malom mostani terjedelmében folytatni fogják.

— **Fürdőző nyaralók.** Egyik nagyváradi lap társunk a szerint, amint előfizetői lapjuk küldését fürdőre és nyaraló helyekre rendelték küldeni, leírta, hogy ki hol nyaral és fürdőzik? Lapunk olvasóinak és barátainak köréből mi is listát állítottunk össze s nyertük a következő listát:

Ármós Bálint Uj-Tátrafüred, Béressy Sámuel Éc-Semjén, Berger Henrik Karlsbad, Balkányi Miklós dr. Zell am See, Ifj. Bosznay Károly Feketehegy, Boross Sándor B-Szent András, Csiffy Katalin Ába, Danilovics Elek M Sziget (Pável-fürdő), Domokos Lajosné Karlsbad, Elek Lajos Püspök-fürdő, Fráter György Félix-fürdő, Fazekas Sándor Tátrafüred, Fekete László Poprad, György Elek Koritnica, Gyarmathy József Stovoz, Gerson Ödöné Bártfa, Géresi Kálmán Pável-fürdő, özv. Gölti Nandorné Bártfa, Geiger Manoné Ischl, Holländer Gyula Reichenhall, özv. Hegyi Mihályné Ince Sándorné Püspök-fürdő, Káposztási Imre Kolozsfürdő, Karap Mór Barlangliget, Kemény Viktor Feketehegy, Komlóssy Dezső Tr. Teplic. Könyves Tóth K. Feketehegy, Kiss Áron Virágvolgy, Kohn Lajos Parád, Komlóssy Imréné Parád, Kec-kés Borbála Ökörmező, Koncz Elek Bikszád, Kentzler József Gleichenberg, Kuti Zsigmond Uzsok, Kovács János Püspök-fürdő, Kalocsa Róza Tusnád, Kerekes Géza Fr. Teplic, Kovács Imre Vadinháza, Mayer Emilné Alsó Tátrafüred, Markovics Emil Sz.-Hársfa, Mocsy József Thurzófüred, Malatinszky Ferencné Stoósz, Mándoki Gyula Püspök-fürdő, Medve Kálmán Trencsén-Teplic, L. Nagy Bálint Gánóc, Nyers Lajos Herkulesfürdő, Özv. Patay Istvánné Saliács, Pongor János Püspök-fürdő, Rosenfeld Salamon Marienbad, Reisman Mór Bártfa, dr. Öreg János, S. nay

Gábor,
Valsen
Sugár
Besnyó
szág)
mu T
Szabó
Mibály
Folk,
Ung-r
Stoósz
Márku
Izidor
ffly Im
ideig t
Miklós
V a r g
napot.
ellenőr
p o s G
egyház
a vona
Egy te
jobb lá
sunkba
házba
malban
akarván
világ ott
M
vagyok!
hogy hol
gító szer
árendába
T
menyről
folyt ot
raszt t
történet
szőlőpá
feleségé
háztól
mit tett
anélkül
nap foly
szólított
azonban
visszatér
az assz
Pedig s
asszony
is hajtot
tájban,
eséplési
tanyák
hol férje
sejtette,
fog elm
garadján
fektetett
sem gyan
asszony
vedve su
A gyilk
az asszo
ladva, m
csak bal
életét ak
remény.
res drám
tek s a s
ték, mig
igazságsz
—
Ottlik G
maga min
Iré, itj.

Gábor, Reichenberg, Sarli Ede, Simonffy Emil Valsenleutgeben, Simonffy Antal Ó-Tátrafüred, Sugár Gyuláné Csétfürdő, Szeghő István N. Besnyő, Szolyka Gyula Marseille, (Franciaország) Özv. Szabó Lajosné Parád, Szilágyi Samu Torja, Stancsek Jánosné, Sz-Váralja, Szabóné, Balázs Ilon Kásonfürdő, Szathmáry Mibálné Püspökfürdő, Tóth Ferenc Poprád Felka, Tóth Teréz Sajó-Gömör, Tóth Aurél Ung-r Gusztáv Erdőbénye, Vecsey Viktor Stoósz, Vértessy Arnold Iglófüred, Weisz Márkus Szihalom, Weisz Lévi Aussee, Wéber Izidorné Turzófüred.

— **Szabadságra menő tisztviselők.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestertől rövid ideig tartó szabadságot kaptak Nánássy Miklós alapítványi pénztárnok egy hónapot, Varga Károly 3. aljegyző aug. 5-től husznapot. Nánássy Miklóst Koszorus Kálmán ellenőr helyettesíti, az ellenőri teendőket Sipos György számtiszt végzi.

— **Elgázolt vasutas.** Tegnap este a nyiregyházi pályaudvarnál tolatás közben elgázolta a vonat Malcskovi cs Rudolf kocsirendező. Egy teherkocsi kerekei egészen leszelték a jobb lábfejét. A súlyosan sebesültet ma városunkba szállították s ápolás végett a közkórházba vitték.

— **Talpraesott felelet.** Tegnapra virradó hajnalban 4 órakor két jókedvű fiatal ember kőtekedni akarván egy falusi gazdával, azt kérdezték tőle:

— „Ni bácsi, nem tudja-e, nap-e az vagy holdvilág ott az égen?”

Mire a jó gazda végig nézett rajtuk és így felelt:

— „Nem tudom, mert nem erre a tájakra való vagyok! Hanem most már én kérdelem a fiatal uraktól, hogy hol itták ezt a jó italt, a mitől még a hazai világító számszám sem ismerik meg, mert már mifelénk az árendában ilyen jóhatású italféle nincsen!”

Tableu!

— **Véres dráma Derecskén.** Véres eseményről tudósítanak Derecskéről, mely vasárnap folyt ott le, a határ egyik szőlőjében. A paraszt tragoediák számát szaporító izgalmas történetről a következőket írják: Kiss Mihály szőlőpásztor már rég idő óta versengésben élt feleségével Zöld Juliánnával, utóbbi időben a háztól el is verte. De aztán csak megbánta, a mit tett; úgy találta, hogy nem tud ő már anélkül az asszony nélkül élni. A vasárnapi nap folyamán azért fölkereste, kérlelte s felszólította, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban kérelhetlen maradt, s megtagadta a visszatérést. Kiss Mihály szó nélkül ott hagyta az asszonyt, mintha megnyugodnék sorsában. Pedig szívében érett már a véres bosszu az asszony fejére. És még az nap délután végre is hajtotta azt. Vasárnap délután, ugy 5 óra tájban, Kiss Mihálné több társával együtt cséplési munkára indult ki a debreceni tanyák felé. Utjok a szőlő alatt vitt ei, a hol férje pásztorokodott. — Kiss Mihály megsejtette, hogy felesége azon időben arra fog elmenni, — lesbe állt hát a szőlő garádján belől s várt reá a kert kerítésére fektetett puskával, lövésre készen. Mikor mit sem gyanító felesége elébe érkezett, rálőtt. Az asszony ájultan rogyott le, jobb karján szenvedve súlyos sebesülést, vele menő társai között. A gyilkos azt hitte, hogy terve sikerült, hogy az asszony meghalt; s néhány lépésnyire haladva, maga ellen fordította fegyverét. Lőtt, de csak bal arcát horzsolta össze a lövés, melyvel életét akarta kioltani; életben maradásához van remény. A szolgabíró s hatósági közegek a véres dráma hírére azonnal a helyszínén teremték s a sebesülteket egyelőre ápolás alá vették, míg majd kiszolgáltathatják a bűnöst az igazságszolgáltatásnak.

— **Gyászjelentés.** „Ozori és kochanóci Ottlik György mint az elhunyt gyermeke úgy maga mint neje iklánci György Ilka, Ottlik Irén, ifj. Koricsánszky Ferencé mint unoka, és

férje ifj. Koricsánszky Ferenc, Ottlik Margit mint unoka, és Koricsánszky György dédunoka nevében is a szív legmélyebb fájdalomával tudatja özv. vinnai és dráveczi Dráveczky Sándorné farkasfalvi Farkas Etelkának f. hó 30-án reggeli 7 órakor életének 68. évében hosszas szenvedés után szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi augusztus 1-én d. e. 10 órakor fognak a Kossuth utcai háztól ev. ref. hitvallás szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztesség tételre az elhunyt számos rokonai, barátai, s ismerősei tisztelettel meghívotnak. Kelt Székelyhidon 1894. jul. 30. Béke lengjen porai felett!”

— **Rendelet a kolera ügyében.** A mint hétfőn távirataink közt jelentettük, Hieronymi kereskedelemügyi miniszter a galiciai kolera-járvány következtében az árubehozatalt illetőleg a következő rendeletet adta ki valamennyi önállóan kezelt nyilvános forgalmu gőzmozdonyu vasutaknak, valamennyi hajózási vállalatnak, valamennyi posta- és táviratigazgatóságának, valamennyi posta- és táviratigazgatóságának: Galiciának Borszevov és Zaleszczyki kerületeiben koleraférszkek létezése hivatalosan megállapítván és a cs. kir. osztrák kormány által a nevezett kerületekre nézve a drezdai egyezményben meghatározott áruk kiviteli tilalma kiadtván, ezzel kapcsolatban a belügyminiszter által egyetértőleg a nevezett kerületekből származó következő áruk behozatalát ezenel megtiltom, u. m.:

1. fehérenemű használt, tisztítatlan állapotban, használt ruhanemű, használt lábbelit ide értve, továbbá használt ágynemű.

Amennyiben e cikkek uti podgyászként vagy a lakbelyváltoztatás miatt költözködési ingóságokként szállítatnak, a határ átlépése alkalmával illetve a rendeltetési helyen egészségügyrendőri vizsgálatnak és esetleges egészségügyrendőri elbánásnak vannak alávetve.

2. Rongyok.

A tilalom alól kivételnek:

a) oly rongyok, melyek hidraulikus erővel összesajtova, mint a nagy kereskedelem áruí vas abroncsokkal zárt bálókban kerülnek szállításra, ha hatóságilag elismert származási jelekkel és számokkal vannak ellátva;

b) új hulladékok, melyek közvetlenül fonó-, szövő-, szabó és fehérítő műhelyekből kerülnek a forgalomba, mügyapju (shoddy) és új papirhulladékok.

A most felsorolt és a behozatalból kizárt cikkek átvitele nincs megtiltva, ha teljejesen elkülönítve oly módon elzárt térben szállítatnak, miszerint az átvitel alatt minden kezelés ki van zárva.

Hasonlóképen nem esnek tilalom alá a felsorolt cikkek, ha nem fertőzött területekről származva, oly módon szállítattak keresztül, miszerint utközben gyanusan szennyezett tárgyakkal érintkezésbe nem jöhetnek.

Végül nem esnek tilalom alá a felsorolt cikkek abban az esetben sem, ha hatóságilag igazoltatik, hogy a fentnevezett kerületekből származnak ugyan, de onnan legalább 5 nappal a járvány kitérésé előtt elszállítottak.

— **Cirkusz.** Corradini cirkuszában ma folyik le az utolsó előadás, mert a cirkusz helyét pénteken már az augusztusi vásár bódéi veszik igénybe. Corradini ur azzal a tudattal távozik új állomás helyére Temesvárra, hogy közönségünknek kedves és eléggé is méltányolt nyári szórakozást szerzett jól betanított, érdekes mutatványaival. — Az utolsó időkből a díjbirkózások kerültek sorra. — Érdekes, hogy tegnap a professzionátus birkózóval egy fiatal ur — még pedig acélizmu s figyelemreméltó testi ügyességgel megáldott fiatal ur — állott ki a sikra és — a mi ritka eset az amateur-birkózónál — az athleta nem győzte le s így a kitűzött tíz perc alatt „vállára” érintette a földet. Ezt a birkózást ma ismétlik.

* **Időtöltések.** Mezey „orfeuma” a „Koroná”-ban folytonosan növekvő látogatásnak örvend. Ma két új, csinos és temperamentumos előadású énekesnő lép föl s így a műsor annál érdekesebb és változatosabb. Lendbauer vendéglős konyhája, pincéje és kiszolgálata is kifogástalan.

Színház.

* **Szintársulatunk M.-Szigeten.** Szintársulatunk M. Szigeten a napokban kezdte meg működését. Az ottani előkelő közönség igen megkedvelte a társulatot. Különösen a társulat primadonnája, Ruzsinszky Iona aratja babérait. Annyira kitűnik gyönyörű hangjával s élénk játékával, hogy a közönség — alig hogy kilép a deszkákra — frenetikus tapsokban tör ki. A jövő heti műsorba föl van véve a Dolovai nábob lánya, Mukányi, Szegény Jonathán, Kisalamuszi Ferreol.

Törvényszéki csarnok.

* **Igyártó Sándor** debreceni kir. tvszéki első szüneti szabadságát a mai nappal megkezdte, a hivatal vezetését a Thurzó-füreden töltött szabadságról visszaérkezett Balogh Imre kir. ítélőtáblai bíró jóméllal és jelleggel felruházott bíró vette át. Szabadságra mentek és mennek még a t. hóban a törvényszék bírái közül Baróthy Béla, dr. Vass Antal, Harsányi Gusztáv, Dr. Hrehus Viktor és dr. Székely István tvszéki bírák.

* **Érdekes elvi jelentőségű határozato** hozott közelebb egy bűnpörben a budapesti kir. tábla és a kuria. Kimondták a határozatban, hogy azon napszámok, ki a vasutnál az állomásfőnök megbízásából jár el, hatósági közegnek tekintendő. Egyik pályaháznál ugyanis az állomásfőnök a tiltott utakon át való járás kelés megakadályozására egy napszámot rendelt ki. Ez a megbízott a tiltott uton kimenni akaró vádlottat figyelmeztette a tilalomra s vissza igyekezett tartani, de az illető ellene szegült, majd a napszámot öklével többször mellbe lökte. Az első bíróság ezért közbiztonság elleni kihágásban mondta ki vétkesnek; a kir. tábla azonban megváltoztatta ezt az ítéletet s hatóság elleni erőszak vétségét állapította meg, mert az egyén, mivel szemben az ellenszegülés történt, habár nem rendes vasuti alkalmazott, de az állomásfőnök által megbízott levén, mint ilyen hatósági közegnek volt tekintendő, a mire nézve vádlott saját beismerése szerint nem is lehetett tévedésben. A kir. kuria helyben hagyta a másodbírósági ítéletet, miután a vádlott oly egyént bántalmazott tetteleg, aki a vasuti állomásfőnök által hivatalos teendővel volt megbízva, vasuti egyenruhában működött, tehát hivatalos közegnek volt tekintendő.

* **Kund Béla gyilkosai** ellen a végtárgyalást augusztus 13-ikan tartják meg. A gyilkosokat Szalay Károly országgyűlési képviselő fogja védeni.

* **Politikai pör Zágrábban.** A zágrábi törvényszék politikai színezetű pört tárgyal legközelebb. Frank dr., az ösmert radikális pártember, rágalmozási pört indított a mérsékelt ellenzék közlönye, az Obzor ellen, mert ismételve azt állította róla, hogy a Starcevic-párt lapját eladta a budapesti Haas és Deutsch cégnek, mely titkos szerződés értelmében szubvenciót ad Starcevic lapjának. A bevádolt szerkesztőség állítólag kész bizonyítani is állítását.

Vegyes hírek.

* **Keresztek a podgyáson.** Egy magyar grófnő nagyobb társaságban utazgatott Olaszországban és mindenütt a legelőbbkelő fogadóba szállt. Még nem foghatta, hogy a szálló személyzete miért olyan borzasztóan közönyös velük szemben. Végre rájött. Capri szigetén egy szobaleány kivallotta, hogy a podgyásra krétával irt és a grófné által is észrevett keresztek az elhagyott szálló szőgájának üzenetét kepezik; a még ismeretlen kollegához és azt jelentik: Lasciate ogni speranza, vagyis nincs borrhával! Ettől kezdve a grófné szorgalmasan ügyelt má-

hájára. letörülte a mégis rákerült keresztet, de azt is ellenőrizte, hogy az általa kiutaltványozott borraival tényleg ki is fizeti-e a titkárja. Különben a szálló tulajdonosa az ilyen jelekben dolgozó szolgát nyomban elcsapja, ha jelentést tesznek neki.

Tanügy.

* **A tanszerkiállítás nagybizottsága** tegnap délután 5 órakor a városháza nagytanácstermében gróf D e g e n f e l d József főispán elnöke alatt rövid ülést tartott. — A gyűlésen jelen voltak az elnökön kívül Simonffy Imre, kir. tanácsos, polgármester, Eötvös K. Lajos, tanfelügyelő, Csiky Lajos, dr. Bayer Ferenc, dr. Szántó Sámuel, Fábian L. Mór tanárok. Vántsza György kiállítási titkár, továbbá dr. Kenézy Gyula és Székely Melinda tanítónő. Csiky Lajos jelenti először, hogy a reá ruházott küldetésnek megfelelőleg dr. Kenézy Gyulával együtt fönnjárt a vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A miniszter igen szívélyesen fogadta őket és az általuk kérteteket teljesítette. — Jelenti továbbá a gyűlésnek, hogy a jury-szabályzatot elkészítette — azt már a jury-nek be is mutatta. — A gyűlés a szabályzatot tudomásul veszi és elfogadta, kihagyja azonban belőle, hogy azon kiállítók, kik nem saját produktumaikat mutatják be, a kiállításon kitüntetésben nem részesülhetnek. A szabályzatot 300 példányban kinyomatják. Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő örvendetesen hozhatja tudomásul a gyűlésnek, hogy a kiállítás várható eredménye meglepő s a bejelentések oly nagy számmal érkeztek és érkeznek még ma is, — hogy a tárgyak elhelyezése nagy gondot ad a rendező-egységnek, noha nemcsak a kereskedelmi akadémia összes terméit, de a ref. főiskola keleti részének földszinti helyiségeit is igénybe kellett venni. Az intéző osztály részéről tesz azután jelentést a tanfelügyelő. Javasolja, hogy a bíráló bizottság számát emelje föl a gyűlés. Ajánlja a már megválasztottakhoz a következőket: igazgató elnöké Szterényi Józsefet, igazgatókká Korcsa Tivadart és Dóczy Imrét, titkárokat Nagy Lászlót Szászvárosi V. Jenőt és Simon Károlyt. Tagokul dr. Kiss Áront, Deák Lajost, dr. Havas Gyulát, László Lukácsot, Józsa Pált, Kovács Lajost, Széchy Miklóst, Dobó Sándort, Herr Miklóst, Kiszely Sándort, Befe Antalt, Fillingert Károlyt, Kiss Sándort, Tóth Mihályt és Eckert Antalt. A gyűlés a tanfelügyelő javaslatát elfogadja és az ajánlottakat megválasztottaknak nyilvánítja. Előterjeszti aztán a tanfelügyelő, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter megígérte, hogy lejj Debrecenbe a tanszerkiállítás megtekintése végett. Idejövételének napját azonban nem határozta meg. A gyűlés tudomásul veszi ezt és kimondja, hogy a városi tanácsot megkeresi avégből, hogy a város hívja meg a minisztert Debrecen és a kiállítás megtekintésére. Több tárgy nem lévén a gyűlés 6 óra előtt véget ért.

* **A tanszerkiállítás köréből.** A debreceni ev. ref. tanítók már berendezték a kereskedelmi akadémia földszintjének 1. számú termét az általuk bemutatandó tárgyakkal. A 2. sz. termében a debreceni róm. kath. tanítók most állítják ki a kiállításon bemutatandó tárgyakat.

* **A tanszerkiállítás igazgatósága** Hajdúmegye és Debrecen tanítóhoz és tanítóhoz körlevelet bocsátott ki, amelyben fölkeri őket, hogy a körlevélhez mellékelt űrlapon a kezök alatt levő iskola belételenek képét tüntessék elő és a kitöltött űrlanokat az igazgatóságához küldjék be, legkésőbb e hó 10.-ig. Az így egybegyűlt leveket díszes albumba foglaltan a tanszerkiállításon bemutatja az igazgatóság, a kiállítás után pedig a Gönczy-egyesület könyvtárába fognak az ivatek elhelyeztetni.

A tanév eredménye.

(Iskolai értesítők.)

* **Az eperjesi jogakadémia** 1893—94. tanévi értesítőjéből kitérnek, hogy a tanintézetnél 11 tanár működött, u. m.: dr. Horváth Ödön dékán, dr. Breyer Adolf, Glós Károly, dr. Horovitz Simon, Hörk József, dr. Lakner

Árpád, dr. Pelech E. János, dr. Sarudy Vilmos, Schulek Gusztáv, dr. Szávik Mátyás és dr. Szehele János. A tanintézet négy évi tanfolyamán a téli félévben 20 tantárgy összesen 90 heti órában, a nyári félévben 23 tantárgy összesen 79 heti órában adatott elő. A tanév alatt beírt hallgatók összes száma a mult tanévhez képest ismét jelentékenyen szaporodván: 114-et tett ki. Közöttük volt: első éves 45, másodéves 32, harmadéves 16, negyedéves 14, tanfolyam hallgatása nélkül miniszteri engedéllyel vizsgázó 7. Vallásra nézve: róm. kath. 38, gör. kath. 11, gör. keleti 1, ág. ev. 41, ev. ref. 11 izr. 12. Eperjesi volt 20, vidéki 93, külföldi 1. Tandíjfelengedésben részesült 21, ösztöndíjban 16, a segélyegylet segélyezésében 12. Táptintézet díj felengedésében 8. Az elengedett tan- és tápdíjak, nemkülönbben az ösztöndíj és segélydíjak összege együtt 1627 frt 45 krt tett ki. Az elmúlt tanév alatt összesen 12 végbizonysítvány lett kiadva s 52 alap- és 9 államvizsgálat tartatott. Kitüntetéssel négyen vizsgáltak. A joghallgatók testülete, becsületbíró-sága, segélyegylete és zeneköre az elmúlt tanévben igen élénk és az ifjúság érdekeit jelentékenyen előmozdító működést fejtett ki; könyvtára pedig szintén figyelemre méltó gyarapodást mutatott fel.

Apró-cseprő.

* Különböző felfogás.

Öreg kisasszony hugához:
— Ne bizzál a férfiakban, mert valamennyien hazudnak!
— De mikor olyan kedvesen hazudnak.

* Történetoktatás az udvarnál.

Történettanár a fiatal trónörökösökhöz, mikor az vizsgázik:
„Mit tud fűnség Caligula császárról?”
(Mikor a trónörökös nem felel, kis szünet mulva):
— Igaza van fűnségednek! Minél kevesebbet beszélünk erről a császárról — annál jobb!

RÓZSÁK KÖZÖTT.

Itt álok aggódó szívemmel
Suttogó rózsák közepe,
Felém hajolnak szerelemmel
S én nem tudom hogy mit tegyek? . . .

Elmultak már azok az évek
Mikor letéptem gondtalan,
Kegyetlenebb valék tán akkor?
Vagy most vagyok tán oktalan?

De úgy van az, hogy fáj a lelkem
Bimbót szakítani könnyedén;
Inkább elnézem napról-napra
És örülök, hogy az enyém! . . .

Ifj. Bródy Antal.

Hiszek az Istenben, hiszek a szentekben még a kedvesemben is; de legjobban hiszek — önmagamban. — Pogány cultus! De férfiak jól illik.

Jókai Mór.

Az az ember, a ki tud ebédlni a vadkörtefa alatt, de az ingyent csakis a vadkörtefától fogadja el.

Jókai Mór.

* **Zsidó származásu pápa.** Rómában a Pierreleoni család, mely keresztényen hitre tért, annyi pénzsegélyben részesítette az egyházat, hogy a pápától örökös hercegséget nyert. II. Anakletus pápa ebből a családból származott. Atyja nagy örömmel fogadta fiának abbeli kijelentését, hogy pap lesz, mert azt remélte, hogy ezáltal házának dicsőségét növelni fogja. A fiatal Pierreleoni mint apostoli legátus több udvarnál működött és 1130-ban II. Anakletus néven a pápai széket foglalta el, melyen 1138-ban bekövetkezett haláláig uralko-

dott. II. Anakletus pápa ugyan már mint keresztény született, de vonásai nagyon is elárulták zsidó származását; barátai ezt azzal szépitgették, hogy egynehány apostolnak meg zsidósabb kinézése volt, de ellenségei azért mindig kigunyolták, különösen II. Ince ellenpápa, és egy alkalommal egy német fejedelem szemére is lobbantotta zsidó származását. II. Anakletus pápa nagyanyja még zsidó hitben halt meg miután megérte, hogy fia római konzul és herceg lett, unokája pápai legátusságot nyert, leányunokáját pedig egy Frangepán herceg vette feleségül.

Közigazdaság.

Veszétség házi állatainknál.

B.-Ujváros, augusztus 1.

A veszétség egyike a legrégebben ismert állati betegségeknek; Aristoteles (4. században Kr. e.) tesz először említést „Hydrophobia“ cím alatt e tünetekben s lefolyásában egyaránt borzasztó betegségről. Virgil, Ovid s Plutarch műveiben már oly kitűnő szabatosággal találjuk e bántalom tüneteit leírva, hogy ma se tudnók azt terjedelmesebben és alaposabban fejtegetni.

A ragadós állati betegségek terjedését feltűntető „állategészségügyi értesítőben“ nem kellemes meglepetésünkre olvashatjuk, hogy a veszétség házi állataink között vidékenként mindinkább nagyobb mérveket ölt s tudva azt, hogy az emberek e bántalma kizárólag veszétség állatok marása által idéztetik elő, elképzelhetjük, hogy e betegség tovább terjedésének útját állani nem csak gazdasági szempontból, hanem tulajdon bőrünk épen tartása szempontjából is tanácsos.

A veszétség összes házi állatainknál fordulhat elő; kutyánál, macskánál, szarvasmarhánál, lónál, juhánál, sertésnél, kecskénél, sőt még a baromfiúál is; legtöbbször gyors lefolyásu, de minden esetben halálos kimenetelű, gyógyíthatlan s minden meleg véru állatra átragályozható.

A ragályozás kivétel nélkül harapás által történik, ez már minden kétséget kizárólag be van bizonyítva; ezzel egyidejűleg tért kezdett veszíteni a betegség spontán keletkezésében való hit.

A régebbi nézetek, hogy pl. vízhiány, nagy hőség, ki nem elégitett nőszvagy, mindenemű izgatottság, tápdús eledel stb. is befolyással volnának a bántalom létrejövételénél, ma már tarthatatlanok. Pasteur 1881. évben, a veszétség elleni oltás tanulmányozásánál, arra, a most már megdöbbenhetetlen végeredményre jutott, hogy e bántalmat kizárólag egy, még e ideig ismeretlen fertőző anyag idézi elő. Pasteur, Babes s több újabbkori orvosi kapacitásnak, a modern bakteriologiai módszerek szerint eszközölt vizsgálatai, eddigel a veszétség microganizmusát illetőleg, pozitív eredményre nem vezettek, tény az, hogy létezik tenyészhető, sőt még tenyésztése alkalmával hatásában gyengíthető is. E hatásában gyengített fertőző anyag az, melyet Pasteur embereknél veszétség ellen oltó anyagnak felhasznál.

A fertőzés megtörténte s a betegségnek látható tünetekben nyilvánuló fellépte közti időszak a különböző állatnemeknél, különböző időtartamu; statisztikai feljegyzések alapján tarthat ez kutyánál 5 naptól 6 évig; marhánál 19 naptól 11 hónapig, juhánál 14 naptól 6 évig, fiatalabb állatoknál e lappangási idő-zak rövidebb, mint idősebbeknél.

A veszétség az iránta legfogékonyabb állatnemnél kétféle alakban lép fel, 1) dühöngő veszétség s 2) csendes düh. Az önrudat megzavarása, a kedély lehangoltsága mindkét alaknál jelen van, illetőleg az első észlelhető tünet; ezt követi az első alaknál az izgatottság stadiuma, mely után bémulás következik be, míg a másik alaknál az izgatottság stadiuma hiányzik s a lehangoltságot közvetlenül bémulás váltja fel.

Pasteur nézete szerint az agy s a gerinc-agy volnának a legalkalmasabb talaj a vírus tovább fejlődésére és tenyésztésére, még pedig a szerint, a mint a fertőző anyag inkább az

agyban
ki első
esetben

M
telligen
tulajdon
fordulni
tünetei
egyes
főbb tü

K
étvágy
hangvá
nem él
után a
nyálzás
beáll a
rendsze
düh. M
hogy a
ezert v

L
harapás
ják a r
tulajdon
megeszi
mutatni

tőleg g
hánál h
annál i
kal, tel
majdne
szem p
csök, i
leken,
élenk
mindezt
bémulás
sen kife
hang, h
hátlusó
talanság
bémulás

(A d
tár

Magyar
" "
" "
Osztrák
Egységes
Tisza-sze

Magyar
Osztrák
Magyar i

Magyar
Osztrák
Magyar
Osztrák
Bazilika
Jó-szív

Cs. és kir.
20 márká
20 franko
1 Savrei

Gyene
u. 6. sz

Bu
irányzat
tozatlan

Ti
7.— frt.
frt. 100—

Es
H
lárd jeg
ándult a

agyban, vagy a geincagyban székel, fejlődhetik ki első esetben a dühöngő veszettség, második esetben a csendes düh.

Miután nemcsak a köznép, hanem az intelligensebb emberek egy része is oly tüneteket tulajdonít a veszettségnek, melyek annál nem fordulnak elő, másrészt pedig annak jellemző tüneteit nem ismeri fel, nem lesz érdektelen az egyes állat nemeknél előforduló veszettségnek főbb tüneteit felemlítenem.

Kutyánál a legjellemzőbbek: bágyadság, étvágytalanság, nyelési nehézségek, szorulás, hangváltozás, harapási vágy, nem csak élő, hanem élettelen tárgyakkal szemben is; mindezek után a hátulsó testrészből kiinduló bénulás, erős nyálzás; a bénulás elterjedtségének tetőfokán beáll a halál. Kutyánál a dühöngő veszettség rendszerint rövidebb időtartamu, mint a csendes düh. Macskánál a tünetek ugyan ezek, csak hogy a harapási vágy ezeknél nagyobb mérvű és ezért veszedelmesebbek is.

Lovaknál általános nyugtalanság, mely harapás s gyakori rugásokban nyilvánul; nyálják a megharapott sebhelyet, összemarcangolják tulajdon testüket, elváltozott hangon nyeritnek, megeszik tulajdon ganéjukat, kólika tüneteket mutatnak, végre beállnak az izomrángások, illetőleg görcsök s ezek után a halál. Szarvasmarhánál harapási vágy nem igen fordul elő, de annál inkább neki mennek mindenek szarvukkal, teljesen megváltozott hangon ordítanak, majdnem folytonosan, tekintetük bámészkodó. a szem pupillája tágult, a nyálzás nagyfokú. görcsök, izomrángatózások különösen a szájszögleteken, látánság, a látható nyálkahártyák élénk vörös belőveitése, szorulás, erőlködés, mindezek után előbb részleges, azután általános bénulás, végre halál. — Juhnál kecskénél erősen kifejlődött nőszyág, étvágytalanság, rekedt hang, harapási vágy, általános elgyengülés s a hátulsó testrészek bénulása. — Sertésnél nyugtalanság, izgatottság, rekedtség, harapási vágy, bénulás, halál.

Plochman Emil.

(Folyt. köv.)

Erték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. augusztus 1-én.)

Államrészvények:

Magyar aranyjárdék 4%	—	121.60	121.90
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	127.50	128.80
„ koronajárdék 4%	—	96.—	96.80
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	100.—	100.75
Osztrák aranyjárdék 4%	—	122.—	122.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	98.80	99.—
Tisza-szegedi 4%-os nyeresemény-sorsjegy	143.—	144.—	—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	449.50	449.75
Osztrák hitelbank részvény	—	363.60	364.10
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	117.80	118.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	127.80	128.80
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.—	117.80
Magyar vöröskereszt sorsjegy	12.—	12.50
Osztrák „ „ „	18.—	18.50
Olasz „ „ „	12.50	13.—
Bazilika sorsjegy	9.75	10.25
Jó-sziv „ „ „	3.05	3.35

Pénzjegyek:

Cs. és kir. arany	—	5.88	5.95
20 márkás arany	—	12.22	12.26
20 frankos arany	—	9.90	9.94
1 Sav. reigens	—	12.42	12.45

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére
Budapest, július 31.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv és irányzat szintén jó volt, elkelt 24,000 mm. változatlan áron.

Eladások:

Tiszavidéki új 200—82 mm. 6.90 frt. 200—82 7.— frt. 100—81 mm. 7.— frt. 200—81 mm. 6.85 frt. 100—81 mm. 6.80 frt. 500—79 mm. 7.— frt. 3 havi időre.

Egyéb cikkek változatlanok.

Határidő-üzlet. Dacára Amerika igen szilárd jegyzéseinek, nálunk teljesen változatlanul indult az üzlet búzában, s később még az igen

gyenge üzletmenet következtében 3—4 krral lanyhább lett. Amerika tengerire is rendkívül szilárd jegyzéseket jelentett, s nálunk mégis változatlanul indult tengeri, sőt dél felé tekintettel a némileg borult időjárásra, pár krral lanyhább is lett. Zab is lanyhább valamivel.

Zárlat 1 óra:

B u z a	szept.—okt. 1894	6.66—6.67
	már.—ápr.—ra 1895	7.04—7.06
R o z s	szept.—okt. 1894	5.08—5.09
Tengeri	juli-augusztura 1894	—
	aug.—szeptre 1894	5.32—5.34
	máj.—junra 1895	5.36—5.37
Z a b	sz pt.—okt 1894	5.91—5.92
Repeze	aug.—szept. 1894	9.45—9.50

Zárlat 4 óra:

B u z a	szept.—okt 1894	6.67—6.69
	márc.—ápr.—ra 1895	7.05—7.06
R o z s	szept.—okt. 1894	5.08—5.10
Tengeri	juli-augra 1894	—
	aug.—szeptre 1894	5.34—5.36
	máj.—junra 1895	5.37—5.38
Z a b	szept. okt. 1894	5.90—5.92
Repece	aug.—szeptre 1894	9.50

Időjárás: esős, meleg.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Julius hó 30. Hizott sertés árak.
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) 41.—42. kr. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 41.—42 krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) —42.5. krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 42.5—43. krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban 43.5—44.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) 41.—42. kr. — Közép (páronkint 220—280 kg. súlyban) 41.5—42.5 krig. Könnyű (páronkint 220 kigr. terjedő súlyban) 43.—44. krg. A hizott sertés üzlet-irányzata változatlan.

Szerkesztői posta.

Kisemnyasszony. Völegénye — két héttel a lagzi előtt — cigány mellett mulatott és pláne azt huzatta reggelig, hogy —

„Rszeg vagyok rózsám mint a csap” . . .

Hát e felett ugyan kár tünödni, sietett még legény korában kimuzsikálni, a mi duhaság beleszorult, hogy férj korában aztán ne énekeljen egyebet, mint anyjának zongora kísérete mellett azt hogy:

„Leise flehen meine Lieder” . . .

W. E. („Varró leány n a k.”) Volna benne p o i n t e, de a kidolgozás laza és sablós: engemet — ellened, senki sem — kedvesem, csal — kacaj, velem — kedvesem szívesen — kedvesem olyan rimelés, a mely a verselés technikájának mai kifinomodott színvonalán nem acceptálható.

P. E. (B.-U j v á r o s.) Minél gyakrabban kérjük szakszerű fejtegetéseit.

Dolly. A strébet nagyon is jól tudja lehetetlen-

ségét és fő fortéja abban áll, hogy jó modorra előkelő és biztos föllépéssel, néha egy kis vakmerőséggel, előnyös összeköttetésekkel sat. érje azt el, a mit tehetségei vel sohasem érhetne el. B bizonyos negélyezett tartózkodással palástolja el szellemi úrességét és jól tudja, hogy egy szónoklattal, cikkel, vagy bármivel a mi próbakövét képezhetné tehetségének, rögtön leleplezni magát és vége lenne összes a k a r n o k i kilátásainak. Mikor nagy úrrá vergődik fel, akkor már bátran löhet bakokat nem üti meg a bokáját.

Kiadó és laptulajdonos:

„Oscokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Nyilt-tér.

Selyem hamisítvány.

Egessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialakul, maga után csekély világosbarna hamut hagyván: addig a hamisított selyem (mely zsíros színű-szalónás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostaszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját üsszenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyem gyára Zürichben, házhoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárcinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetekből. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 krajczáros bélyeg ragasztandó.

Kitünő minőségű

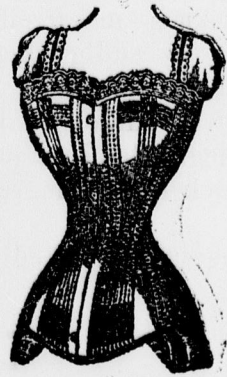
eczet

nagyban és kicsinybeni jutányos eladása, a volt Balassa Károly eczet helyiségében (Geréby Fülöp mellett.)

Még eddig nem létezett!

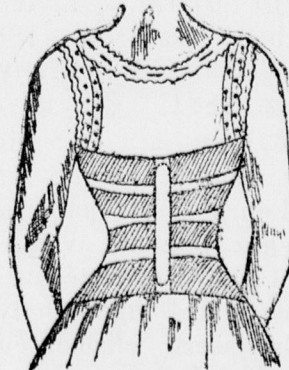
Orvosilag kitüntetett különleges (**Mieder**) fűző készítőnő
DEBRECZEN, Nagyváradról. Főpiacz HUBER-ház.
Rosenzweig Róza

Uj találmány!

Első rész.

tulajd. **GOLDSTEIN KAROLIN** tisztelettel értesíti nagyabecsült vevőit és a nagyérdemű urnóket, hogy egy egészen új találmányu **hási-fűzőket gummiból,** éppen oly **has-fűzőket**

Hátsó rész.

tányerost és gombost hozott forgalomba, melyek könnyűek és kényelmesek.

A nyári időnyre ajánlja a legfinomabb francia batist és a jour FÜZŐIT.

ÚJ GŐZMALOM MEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

== a szivargyárral szemben, ==
saját telepemem ujonnan épült

gőzmalmomat
augusztus 2-án

üzembe bocsájtom.

Kérem becses pártfogásukat s ígérem hogy pontos és gyors kiszolgálásban fognak részesülni.

Kiváló tisztelettel

Somogyi Imre.

4434

T. r. 94.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a debreczeni „Takarék- és Hitelintézet” végrehajthatónak Hegyi Károly végrehajtást szenvedő elleni 730 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő Debreczenben fekvő, a debreczeni 1661. sz. tjkvben A. I. 1753. 5985. hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból a B. 12. 16. r. sz. a. bejegyzés szerint Hegyi Károlyt megillető 1/4 részre 846 frt 75 kr.; az ugyanazon számú tjkvben A + 4125/a hr. sz. a. foglalt ingatlanból a B. 12. 16. r. sz. a. bejegyzések szerint Hegyi Károlyt megillető 1/4 részre 20 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi augusztus hó 17-ik napján** délután 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladani fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 84 frt 67 krt, illetve 2 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldöt kechéz letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgált tni.

Kelt Debreczenben 1894 évi június hó 7-ik napján. A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. törvs. éki bíró.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet

Budapest, VI., Károly-körút 3. szám.

Debreczeni főügynökség.

Az igazgatóság tagjai:

TELEKI GÉZA gróf elnök, CSÁVOSSY BÉLA alelnök, ANDRÁSSY GÉZA gróf, AHSBAHS LEO lovag, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA, MEGYERI KRAUSZ LAJOS, PECHY TAMÁS, ROTHKUGEL ARNOLD lovag, RUDNYÁNSZKY BÉLA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, SZÖNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁRDOR gr. Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOMD.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, miszerint az **Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet Debreczeni Főügynökségével** megbízattam.

Ezen biztosító intézet célja nem nyereségvágy, hanem a gazdaközönség terheinek könnyítése és hazai érdekek önzetlen szolgálata.

A tüzbiztosítási díjak a részvénytársaságok díjainál felével, sőt sok esetben többel is olcsóbbak, s ezen felül az elérhető nyereség sem a részvényesek közt osztatik szét, hanem a biztosítottak javára és tartalékalapra fordítatik, s ehhez képest **a díjak fokozatosan még lejjebb szállíttatnak.**

Átlagos tűz-díjak: **cserép és lemez 10 kr.; zsindely 30—40 kr.; nád, zsúp 60—70 kr. A mezőgazdasági átalány (pauschal) biztosítások díja is legmérsékeltebb** és semminemű kötvény illeték nem számíttatik. A biztosítás 6 évre egy; 10 évre két ingyen év kedvezményével köttetik.

Minden egyéb tekintetben szíves felvilágosítással szolgál az alulírt főügynökség.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet
debreczeni főügynöksége

TÓTH GYULA nagykereskedő czóg

városház épületében.

Van szerencsém teljes tisztelettel a nagyérdemű virágkedvelő közönségnek köztudomására hozni, hogy a nagyérdemű közönségnek kényelmére egy igen híres, ügyes és legfinomabb ízléssel bíró **virágcsokor és koszoru kötöt és arangeurt**

virág üzletemben

szerződöttem, mely a legnagyobb városokban és legnevezetesebb virágüzletekben hosszú éveken keresztül mint első virágkötő működött és mindenütt nagy kitüntetésben részesült. Törekvésem az, hogy nagyérdemű vevőimnek itt helyben, mint közelebbi vidéken lakóknak is minden igényeknek megfelelhessek és ezzel azon örvendetes helyzetbe juttatom, hogy az eddig leghíresebb virágüzletek versenyét egészen nyugodtan felvehetem.

Tisztelettel fordulok a nagyérdemű közönséghez becses szükségletét nálam megrendelni és meggyőződést szerezni arról, hogy minden még a legcsekélyebb megrendelés is a legnagyobb figyelemmel teljesítve lesz.

Nagyrabecsült virágkedvelő közönség kegyes bizalmáért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János

mag- és virágkereskedő
Debreczenben.